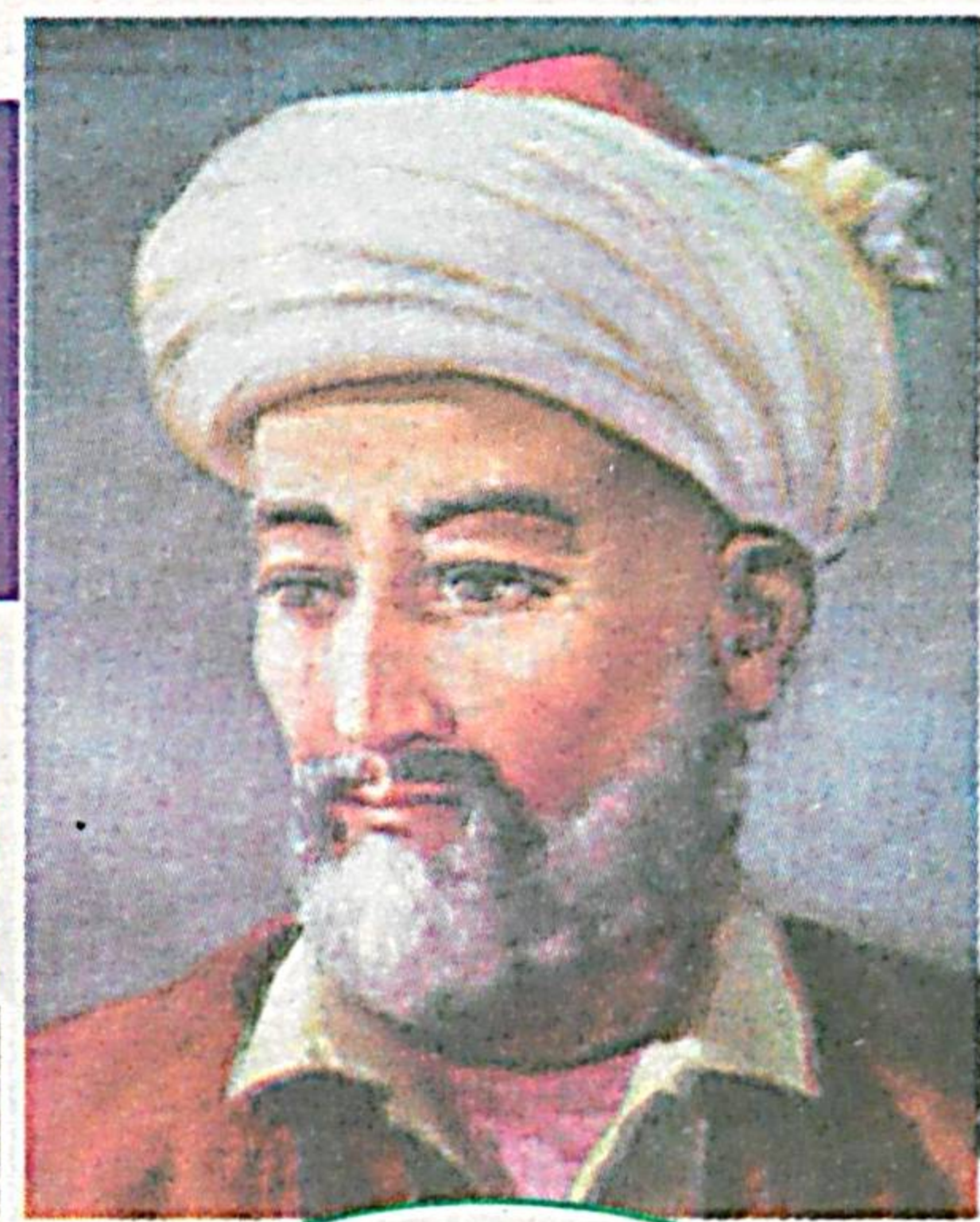

Tilga ixtiyorsiz – elga e'tiborsiz.

Alisher NAVOIY

2007-yil
15 – 21-oktabr
N:42
(66635)

Vatan yagonadir, vatan bittadir!

Tong

YULDUZI

O'zbekiston Respublikasi bolalari va o'smirlari gazetasi

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqib boshlagan

Yoshim
yetdi
sakkizga

2-bet

BIZ O'SMIR
YOSHDAMIZ

5-bet

O'n sakkiz
yoshligim!

7-bet

Katta minbar

EZGULIK VA BAXT TILI

Maktabga ketayotsak, onamiz: «Ilohim baholaring besh bo'lsin!» deb duo qiladilar. O'zbekona shirin ohang qalbimizni nurga to'ldiradi.

Otamiz: «Katta yigit bo'lgin!» deya erkalaydilar. Biz ham tezroq katta yigit bo'lib, padari buzrukvorimizni quvontirgimiz keladi.

Bobomiz bilan momomiz: «Ilohim yurtimiz tinch bo'lsin, nevaralarimning to'ylarini ko'raylik!» deb yaxshi niyat qiladilar.

Bu ezgu so'zlarning hammasi Siz bilan biz gaplashayotgan ona tilimizda juda go'zal yangraydi va biz bu gaplardan minnatdorchilik tuyg'ularini his etamiz. Ana shunday ezguliklarga to'la tilimiz bor. Biz bundan har qancha faxrlansak arziydi.

Bu til haqiqatan ezgulik, tinchlik timsoli. Bu til insoniyatga, odamlarga yaxshilik yor etish uchun yaratilgan.

Xo'ja Ahror Valiy bobongiz uch taxt sohibini urushdan to'xtatib, qanchadan-qancha begunoh insonlarning jonini omon saqlab qolgan edi.

Nizomiddin Mir Alisher Navoiy bobomiz aytganlar:

Insonni so'z ayladi judo hayvondin.

Shu tilda yangragan bu so'z. So'zning qudratini, ifodaning tiniqligini qarang. Bir satr shoh asarga teng so'z.

Bu so'zlarni qalbingga joylayotgan ukajon! Sen sakkizda yoki o'n sakkizdasan, o'qishni, yozishni, fikrlashni bilasan, oq-u qorani taniysan. Bilib qo'yki, inson o'zligini, qadrlashiga qarab hurmat-e'tibor topadi. Bu til – ona tiling. Uni qadrlasang, volidai muhtaramangni e'zozlagan, uning oq suti haqini oqlagan bo'lasan. Ko'chalarda yo biror joyda xato yozilgan shiorni ko'rsang, uni to'g'rilab qo'yishga oshiqqaningni o'zi shu oqlovning yaxshi bir ko'rinishidir. Ya'ni, o'z tilingga bee'tibor bo'lma.

Yana Mir Alisher bobomiz aytibdilar:

Tilga ixtiyorsiz – elga e'tiborsiz.

Dunyoda besh mingta til mavjud. Ana shu besh ming til orasida faqat 200 ga yaqini davlat maqomiga ega. Bu tillar orasida O'zbek tili – sening ona tiling ham davlat maqomiga ega ekanligi faxrli emasmi?

Bu til – oila go'zalligi, boyligi hamdir.

Ostonamizga g'anim kelsa-da: «Xush kelibsiz, qani, ichkariga marhamat!» deymiz. Qaysi birovlar kabi: «Senga nima kerak?» deb betiga baqraymaymiz. Ertalab onamiz: «Yuzingni yuvmasdan birovga ko'rinma, bolam!» deyidilar shu tilda. Ajoyib nasihat. Yuz yuvmasdan ko'rinma, birovning nasibasini qirqasan.

Otalarimiz onalarimizga bosh farzand nomi bilan, «Onasi» deb murojaat qiladilar. Hurmatni qarang. Qanday obro'li til bu!

21-oktabr – Ulug' kun. Onamizni, tilimizni ulug'laymiz. Bu tilning zargarlari siz bilan bizmiz. Uning olmosdek charaqlashi, yana-da ko'rkli bo'lishi ham Siz bilan bizga bog'liq. Har bayramga shu tilga ko'rk va joziba bag'ishlagan holda kelaylik. Bayramingiz muborak, aziz yoshlar!

To'liqin HAYIT

21-oktabr – o'zbek tiliga
Davlat tili maqomi berilgan kun

– Bayramga shu
ko'ylagimni
kiysam
bo'ladimi?

ONA TILI 7

O'LKAMIZDA KUZ, BIZDA OBUNA DAVOM ETMOQDA!

Bu gazetani 18 yoshdan 20 yoshgacha bo'lgan bolalar va o'smirlar, akademik litsey, kollej va oliy o'quv yurti talabalari, shuningdek, ota-onalar o'qishmoqda.

Tahririyatimizga kelayotgan xatlarda ham bu o'z aksini topmoqda.

Men kattani yo gitaran? – deydi poytaxtdagi 190-bog'cha tarbiyalanuvchisi Saidaliyeva Hikoyatxon Saidakmal qizi.

Aziz bolajonlar! O'tgan sonda berilgan test savollarining matematika fani bo'yicha berilgan misolni ($2+2 \times 4$ ning qiymati nechaga teng?) yechishda biroz qiynalgan bo'lsangiz kerak-da? Biz sizlarni ataylab sinash maqsadida misolning ikki xil yechimi borligini bildirmagan edik. Ya'ni, $(2+2) \times 4 = 16$ yana bir javobi $2 \times 4 = 8 + 2 = 10$ ga. Bizga to'g'ri javob yo'llagan o'quvchilarga minnatdorchilik bildiramiz.

Boris SNEGURENKOV

Ertak

echkilar ham mening qanaqa tog' ekanimni hanuzgacha bilmaydilar. Chunki mening cho'qqimni zabt etish hali hech kimga nasib etmagan. Axir men bulutlar qurshovidaman, shuning uchun ham pastdan yaxshi ko'rinmayman. Mening qanaqa tog' ekanimni judayam bilging kelayotgan bo'lsa, eng baland cho'qqimga chiq.

Echki tog'ning tepasiga chiqaveribdi, chiqaveribdi. Nihoyat, eng yuksak cho'qqiga yetibdi. Atrofiga bundoq qarab... hech qanaqa tog'ni ko'rmabdi, tog' yo'q emish! «Obbo, tog' meni boplab aldabdi-ku», deya o'ylabdi echki. Endi nima qildim, hali pastga tushishim kerak. U pastga tushish uchun o'ziga yo'l izlay boshlabdi. Qani endi tuyog'ini qo'yishga biror mustahkam tosh bo'lsa... Echkini vahima bosibdi. Yuqorida qolish ochlikdan o'lish degani ekan. Pastga sakrash esa boshni yorish bilan barobar ekan.

Echki, nima bo'lsa bo'ldi, peshonamdan ko'raman, deb o'zini cho'qqidan yerga otibdi. U bir muddat havoda uchib, shoxlari bilan yerga «taq» etib urilib tushibdi-yu, kutilmaganda ko'zlari «yarq» etib ochilib hamma narsani ko'ra boshlabdi. Azamat tirik qolibdi deng. U asta oyoqqa turib, bir silkinib ustidagi chang-chungini qoqibdi. Qarasa, oldida tog' turganmish. Echki quvonganidan dumini likillatib o'ynab, ma'rab yuboribdi:

– Ko'ryapman, ko'ryapman seni, tog', – debdi quvonchdan yig'lab. Sen haqiqatan ham ajoyib va g'aroyib tog' ekansan...

Abdurahmon AKBAR tarjiması

Bir echki bo'lgan ekan. U tog'da qancha kezmasin, tog'ning qanaqa tog' ekanini sirayam bilmas ekan. Chunki uning ko'zlari ojiz ekan-da.

Kunlarning birida echki tog'dan so'rabdi:

– Ey, tog', sen qanaqa tog'san o'zi?

Tog' echkiga debdi:

– Senga o'zim haqimda qancha gapirmay, baribir hech narsaga tushunmaysan. Hatto ko'zi ochiq

Xabarlar

QURUVCHILARDAN MINNATDORMIZ

«Davlat umummilliy dasturi»ga ko'ra, bizning maktabimiz yangidan qurildi. Informatika xonasiga 14 ta kompyuter joylashtirildi. Fizika, kimyo, biologiya xonalari ham ko'rgazmali qurollar, laboratoriya ishlari uchun kerakli asbob-uskunalar bilan qayta jihozlandi. Sinf rahbarimiz Olyaxon opa Shunqorova boshchiligidagi «Tong yulduzi» gazetasida chiqqan maqolalarni o'qib boramiz.

Maktub baha yangi maktabimizni qurishda katta hissa qo'shgan quruvchilarga maktabimiz o'quvchilari va o'qituvchilari nomidan minnatdorchilik bildiramiz.

Mahliyo ABDURAHMONOVA,
Farg'ona viloyati, Oltiariq tumanidagi
12-umumiy o'rta ta'lim
maktabining 8-«V» sinf o'quvchisi

QUVONCHIMIZGA QUVONCH QO'SHILDI

Men Qo'qon shahridagi 17-«Mehribonlik uyi» tarbiyalanuvchisiman. «Mehribonlik uyi»mizga avtobus berilishi quvonchimizga yana-da quvonch qo'shdi. Endi ustozlarim, o'rtoqlarim bilan birga bu avtobusda shahrimizning diqqatga sazovor joylariga bemaol sayohat uyushtiramiz.

Qilichbek JO'RAYEV

HECHDAN KO'RA...

Mening sevimli gazetam «Tong yulduzi»!

Bugun katta umidlar bilan senga maktub bitayapman. Boisi, maktabimizdagi jonkuyar ustozlarimizni kech bo'lsa-da, bayramlari bilan qutlamoqchiman. Ilk ustozimiz Munavvar opa Soliyeva, sinf rahbarimiz Qurbonov, biologiya o'qituvchimiz Berdiyev, til o'qituvchilari Sattorova, Temirov, Ergasheva mana shunday ustozlar sirasiga kiradi. Hechdan ko'ra kech, degan naqlga amal qilib, maktubim biroz kechikkan bo'lsa-da, maktabimizdagi barcha ustozlarimni bayramlari bilan muborakbod etaman.

Maftuna NORBOYEVA,
Qashqadaryo viloyati,
Shahrisabz tumanidagi 75-maktabning
9-«A» sinf o'quvchisi

– «O'g'irlamoq» fe'lining kelasi zamon shakli qanday bo'ladi?
– so'radi o'qituvchi.
– Qamoq bo'ladi, – javob qildi o'quvchi.

O'qituvchi o'quvchiga eng uzun fransuz so'zidan misol keltirishni buyurdi.

O'quvchi ikkilanmay:

– Kauchuk, – dedi.
– Nega endi, bu so'z uzun emas-ku?
– Ajablanmang, ustoz, kauchukni istagancha cho'zish mumkin.

Ota o'g'lidan:

– Menda o'nta olma bor, ikkitasini yesam, nechta qoladi? – deb so'radi.

– Biz maktabda masalani apelsinda yechamiz, – javob beribdi o'g'il.

Fizika o'qituvchisi:

– Faraz qilamiz, elektr lampasini yondirmoqchi bo'ldik, lekin u yonmadi. Sababi nimada bo'lishi mumkin?

O'quvchi:

– Elektr haqini to'lamagan bo'lsangiz kerak...

ONALAR MAJLISI

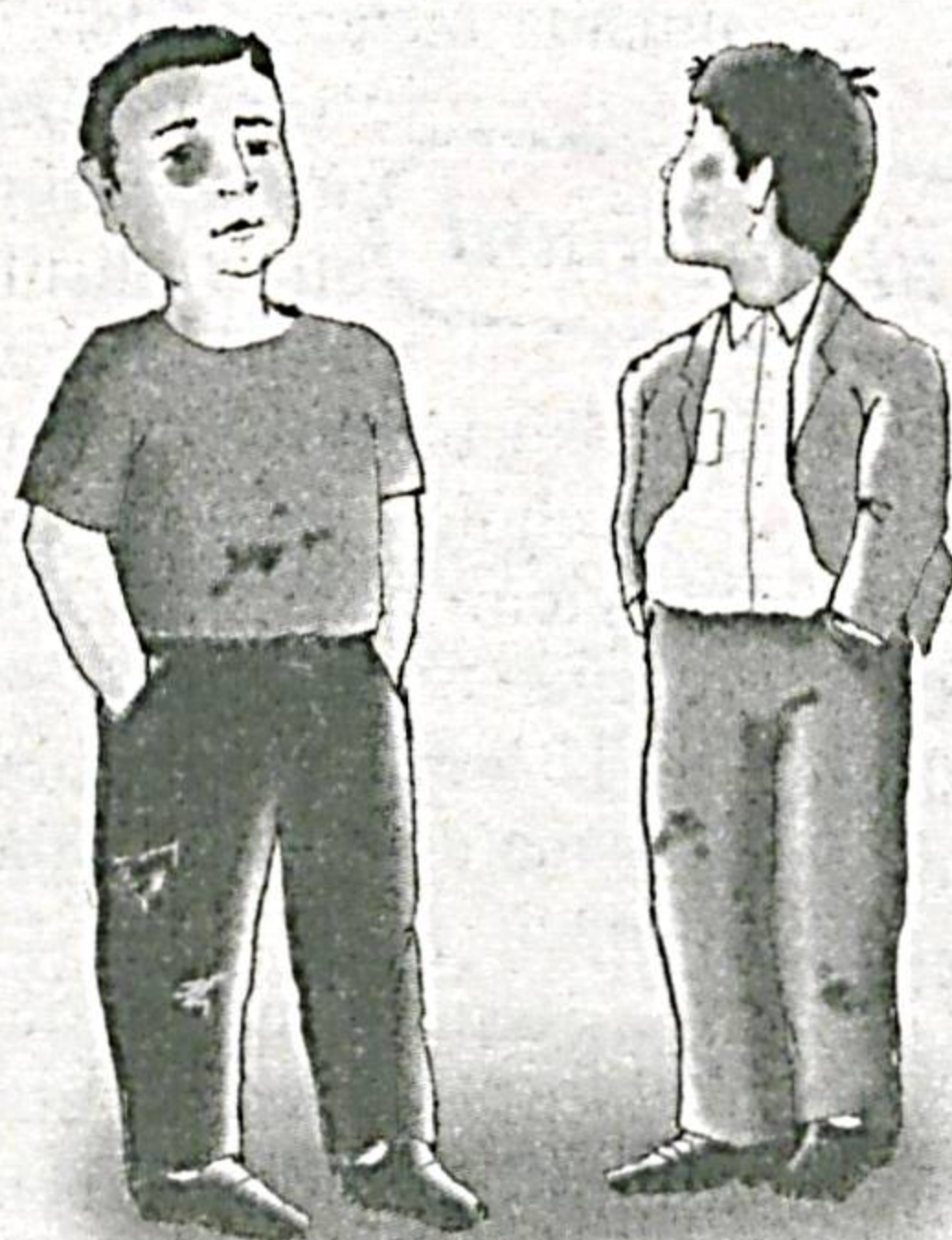
yoki o'quv maskanlaridagi ota-onalar

mailisi xususida

Biz doimiy ravishda majlislarda asosan 80 foiz onalarni uchratamiz. Yangi o'quv yilining dastlabki oyidanoq bu voqeaga yana duch keldik.

Quyida bu borada ota-onalar va ustozlarning fikrlariga quloq solaylik-chi:

MENING XATOIM

Katta tanaffus vaqtida o'quvchilarim qo'shni maktab bolalari bilan gap talashib qolishibdi.

J a n j a l mushtlashish-gacha boribdi. Voqea sabab tezda ota-onalarni chaqirtirdim. Majlisga o'quvchilarim-

ning onalari kelgan edi. Bor gapni ularga tushuntirdim. Majlisdan so'ng to'polonchi bolaning onasini alohida olib qoldim va otasi bilan gaplashib olishim shartligini aytdim. U esa menga otasining jahli yomonligini aytib, ko'z yosh qildi. Onaning gapiga quloq soldim va otasiga aytmaslikka so'z berdim. Bu esa mening katta xatoim bo'ldi.

O'sha o'quvchim keyingi yili yana to'polon qildi. Otasi esa o'tgan yilgi voqealarni maktab direktoridan eshitib, mendan qattiq ranjidi.

Shu sabab bo'ldi-yu, ota-onalar majlisiga ko'proq otalarni kelishlarini tayinlaydigan bo'ldim.

GO'ZALXON,
o'qituvchi

– Ota nima uchun farzandiga tanbeh beradi?

– Boshqalar tanbeh bermasligi uchun.

O.MAHMUDOV

HAMKORLIK MUHIM

1-bosqich talabasi bo'lgan o'quvchilarim ustidan fan o'qituvchilari tez-tez shikoyat qilib turishdi. O'zlashtirishda qiynalishi, davomatning pasayishi davom etdi. Shunda o'quvchilarimning ota-onalarini chaqirdim. Majlisga har bir fan o'qituvchisini ham taklif etdim.

Bu yil esa ana shu o'quvchilarim 3-bosqich talabalari bo'lishdi. Ulardagi o'zgarishni ko'rib, ayrim o'qituvchilar: «Bunga qanday erishdingiz?» deb so'rashadi.

Bu oddiy: ota-ona va o'qituvchilarning tinimsiz hamkorligi shunday natija berdi.

Dilbar IBODOVA,
Sobir Rahimov nomidagi sharqshunoslik
akademik litseyi o'qituvchisi

OTALAR ISHTIROKI KO'PROQ BO'LSA

Xalqimizda gap bor: «Hech qachon onasiga farzandini yomon dema». Haqiqatan ham onalar o'z farzandining faqat yaxshi tomonini ko'rishga intiladi. Yaxshisini oshirib, yomonini yashirishga harakat qiladi. Chunki ular tabiatan o'ta mehribon.

Xohlardimki, majlisda ko'proq otalar ishtirok etsa. Axir otaning qattiqqo'lligini oxiri farog'at-ku.

Abdulla G'ANIYEV, o'qituvchi

TAKLIF

Maktablarda «Ochiq eshiklar» kuni bor. Biroq, unda asosan o'qituvchilar ishtirok etishi ma'lum.

Taklifim: Har bir ota-ona har chorakda bir marotaba o'z farzandini darsda qanday ishtirok etishini kuzatsin.

Gulbahor SOLIYEVA,
poytaxtimizdagi 197-maktab o'qituvchisi,
sinf rahbari

FERUZA tayyorladi

YANA BIR SARVINOZ

Sportsevar bolajonlar, sizlar o'zbek shaxmatida katta-katta yutuqlarga erishayotgan qashqadaryolik Sarvinoz Ergashevani yaxshi bilasizlar-a? Bugun o'zbek shaxmatida yana bir Sarvinoz paydo bo'ldi.

Sarvinoz Qurbonboyeva shaxmat bo'yicha chempion. U Sirdaryo viloyati, Boyovut tumanidagi 9-o'rta maktabning 7- sinf o'quvchisi.

Uning shaxmatga qiziqishi avvalo oiladan boshlangan. Otasi – havaskor shaxmatchi. Besh yoshli qizining shaxmatga qiziqishini ko'rib, u bilan jiddiy shug'ullana

boshladi. Avvaliga Sarvinoz dona surishda yutqazdi, so'ngra otasini lol qoldirib, ketma-ket muvaffaqiyatlarga erisha boshladi.

Nihoyat, u 10 yoshgacha bo'lgan tengdoshlari orasida O'zbekiston birinchiligida qatnashib, chempion bo'ldi. To'qqiz yoshli Sarvinoz Gretsiya davlati mezbonlik qilgan jahon chempionatida yana o'z tengqurlari bilan ishtirok etdi. Bu musobaqa uning uchun katta tajriba maktabi bo'ldi. 12 yoshgacha bo'lgan qizlar o'rtasida mamlakatimiz birinchiligida qatnashib, o'rtoqlari orasida hammadan ko'p ochko to'plab, jahon chempionatlariga yo'llanma oldi. Shu bois u Fransiyaning Biford shahrida bo'lib o'tgan musobaqada yuzga yaqin tengdoshlari orasida 32-pog'onadan joy egalladi.

Ayni paytda Sarvinoz 13 yoshda. Ammo 16 yoshlilar o'rtasidagi Osiyo chempionatida 9 imkoniyatdan 5 ochko jamg'arib, yana g'oliblik shohsupasiga ko'tarildi. Bugungi kunda shaxmat olamida ildamlab borayotgan bu qizaloq 20 yoshgacha bo'lgan «Kuchlilar turniri»da qatnashyapti.

Sportning shaxmat olamida yana bir Sarvinoz baland cho'qqilarni egallab kelayotganligidan barcha shaxmat ishqibozlari xursand. Biz ham tengdoshingiz Sarvinoz Qurbonboyevaga O'zbekiston nomini dunyoga yana bir bor ko'z-ko'z aylashiga umid qilamiz.

Kelajak yulduzlari

Bugun sizlarga barchani hayratda qoldirib kelayotgan kurashchi opalaringiz haqida hikoya qilmoqchimiz.

Voy, kurashchi qizlarmi, axir sportning kurash turi bilan faqat o'g'il bolalar shug'ullanadi-ku, deya miyig'ingizda kulib qo'yganingizni ham anglab oldim. Ammo Mahfuza Abdullayeva va uning shogirdi Umida Tolipova Turon yakkakurashi sportida allaqachon pahlavonlar deb nom qozonishgan.

Hozirda 50 nafar qizlarga Turon yakkakurashi sirlarini o'rgatib kelayotgan Mahfuza opangiz shunday deydi:

– Kurash sportiga 6-7 yoshimdan qiziqqanman. Osiyo va jahon chempionatlarida qatnashaman, deb azaldan orzu qilardim. Kurash bo'yicha jahon chempioni Dilshoda Hazratova, Mashhura Mavlonovaga, karate bo'yicha Osiyoning bir necha karra chempioni Sofiya Kaspo'latovaga, Osiyo o'yinlari g'olibi bo'lgan sportchilarimizga havasim baland edi. Murabbiyim Akrom Sherdonevdan kurash sirlarini qunt bilan o'rgandim. Bir kuni mashg'ulot paytida noto'g'ri harakatlarni bois, qattiq jarohat oldim. Davolanish zerikarli o'tdi. Onamning tanbehlariga qaramasdan bir oydan so'ng yana mashg'ulotlarga qaytdim.

1999-yil men yakkakurashda Toshkent viloyati bo'yicha qizlar o'rtasida shohsupadan joy oldim.

Ana shundan keyin respublika musobaqalariga yo'l ochildi. Sport zalida kuniga ikki mahal mashg'ulotlarga zo'r bera boshladim. O'zbekiston birinchiligida tengdoshlarim orasida g'oliblar qatoridan joy oldim. Buxoro va Samarqandda o'tkazilgan musobaqalarda qatnashib, mahoratimni boyitdim. Hozirda o'zim ham ustozlikka qadam qo'ydim.

G'OLIBA,
Kamola TOSHPO'LATOVA

PAHLAVON

QIZLAR

INSON QALBINI GO'ZALLASHTIRADI

Bolaning kelajakda qanday inson bo'lib yetishishi avvalo uning ota-onasi, keyin ustozlariga bog'liq. Chunki ularning birgina dono maslahatlari bola hayotini to'g'ri izga solib yuboradi.

Gulchehra dastlabki musiqa sabog'ini shu maktabda dutor, chang yo'nalishi bo'yicha oldi. Hozir esa o'zi shu musiqa maktabida yoshlarga dars berib kelmoqda.

– Bolajonlarning porlab turgan ko'zlarida, jajji yuragida musiqa bo'lgan qiziqishni, ishtiyoqni ko'rib quvonaman. Ustozlarim, professorlar Roza Xo'jayeva, marhum Ahmadjon Odilovlardan o'rganganlarimni yoshlarga singdirishga harakat qilaman, – deydi Toshkent shahar, Hamza tumanidagi 7- musiqa maktabi o'qituvchisi Gulchehraxon Shermatova.

– Bolakaylar endi saboqqa kelgan paytda hali hech nimani tushunmaydi, o'yinqaroq bo'ladi. Ularni saboqqa o'rgatish, yuragida musiqa mehri uyg'otish uchun ba'zan olti oy, bir yilni sarf qilaman. Masalan, o'quvchimiz Xadicha Imomnazarova changni o'rgangani kelganda uch yoshda

edi. Ba'zan tayoqchalarni irg'itib yuborardi. Asta-sekinlik bilan musiqani tushuntirib, o'rgatib bordim. Bultur «Kelajak ovozi» respublika festivalida qatnashib, laureat bo'ldi.

Gulchehraning iqtidorli shogirdlari ko'p. Aziza Abduraimova 1993-yili Muhiddin Qoriyoqubov nomidagi respublika ko'rik-tanlovida dutor chalib, shahar bosqichida ikkinchi o'rinni egalladi. Dunyozoda Ahmedova esa 2004-yili shu ko'rik-tanlovning faxrli laureati bo'ldi. O'quvchilar erishgan yutuqlar ularning o'zlaridan ham ko'ra ustozlarini ko'proq quvontiradi. Maktab direktori Madinaxon Qurbonova, pianino o'qituvchisi Zamiraxon Soliyeva, musiqa nazariyasidan dars berayotgan Marina Paroba,

jo'rnavoz Izabella Slutskerlar butun mehr-u muhabbatini, g'ayratini bolalarning chuqur bilim olishlari uchun bag'ishlaydi. Musiqa maktabida gitara, pianino, puflama cholg'ular, skripka, bayan-akkordeon kabi sozlardan tashqari, o'zbek xalq cholg'ulari – rubob, chang, dutor, doira yo'nalishlari bo'yicha ham mutaxassislar tayyorlanadi. Maktabni bitirgan o'quvchilar bugun san'at kollejlari, O'zbekiston Davlat konservatoriyasi talabalari safidan joy olgan. Ularni chin ma'noda katta san'atimiz sahnidagi g'unchalar deyish mumkin.

Musiqa inson qalbini go'zallashtiradi. Toza tuyg'ularga oshno etadi. Ezgulik yo'llarida mehnat qilayotgan ustoz-murabbiylarning borligi farzandini shular qo'lga topshirgan biz ota-onalarning baxtimizdir.

Dilorom ISMOILOVA

San'at gulshani

MEN HAM POLVON BO'LAMAN

Meni tez-tez boshim og'rirdi, avtobusda teskari o'tirib qolsam, ko'nglim aynirdi. O'quv yili oxirida «Salomatlik darsi»da muallimimiz bizga organizmda temir tanqisligi va yod yetishmasligi oqibatida kelib chiqadigan kasalliklar haqida gapirib berdilar.

Ustoz aytgan holatlar menda bor edi.

Shunda bildimki, men anemiya – kamqonlik kasalligi bilan og'rigan ekanman.

Uyga kelib, ota-onamga boyitilgan un haqida gapirib berdim.

– Ayajon, agar oilada 1-2 yil faqat Unpolvondan foydalansak, hech kim kamqonlikka uchramas ekan, – dedim ishonch bilan.

– Yaxshi. Endi faqat boyitilgan undan non yopamiz, – dedilar ayam.

Hozir sog'lig'im ancha yaxshi.

Muhammadjon ABDUXALILOV,
Andijon viloyati

– Umidjon, – dedilar bobom bir kuni ertalab, – tur o'g'lim, yong'og'imizni barglari sarg'ayib ketibdi. Tagini kovlab, eski temir-tersaklardan ko'mib qo'yamiz. Shunda yong'og'imiz tuzaladi, hosili mo'l bo'ladi, po'stlog'i maydalashadi.

– Bobojon, temir yong'oqni ham

TANTI TEMIR VA UN

davolaydimi?

– Yong'oq tarkibida yod moddasi ham ko'p

bo'ladi. Yod – odam organizmi uchun zarur modda. U aqlni peshlaydi. Lekin tanangda temir moddasi yetarli bo'lishi uchun hozir hukumatimiz eng oson va eng qulay rusumni topgan. O'zbekiston uni boyitiladigan davlatlar safiga kirgan. Bizdagi 1-navli un temir moddasi hamda

«NONPOLVON» tanloviga kelgan maktublarni Muhabbat HAMIDOVA saraladi

kerakli mikroelementlar bilan, osh tuzi esa yod bilan boyitilgan. Bizning davlatga topshirgan bug'doylarimiz bor-u, o'shani tegirmonda unga aylantirayotgan paytda uning tarkibiga vitaminlar va temir moddasi qo'shiladi, songra u «Sog'lom mahsulotlar» belgisi tushirilgan xaltacha va qoplarda sotuvga chiqariladi.

Bunday unlardan tayyorlangan oziq-ovqat mahsulotlarini yegan onalar va bolalar sog'lom bo'ladi.

Men belkurakni bobomning qo'lidan oldim-da, birgalashib bog' sari yo'l oldik. Hovlimiz tarafdin esa tandirda yopilgan issiqqina nonning xushbo'y hidi kelardi.

Umidjon MIRZALIYEV,

Qibray tumanidagi 50-maktab o'quvchisi

VATAN

Onamdek aziz bo'lgan,
Tanho o'zingsan Vatan.
Menga mehrini bergan,
Qalbimga jonsan Vatan.

Endi men ham sen uchun,
Sodiq farzand bo'lgayman.
Mashhur insonlar so'zin,
Qalbimga jo qilgayman.

Risolat ABDURASHID qizi,
Farg'ona viloyati, 31-umumiy o'rta
ta'lim maktabining 9-sinf o'quvchisi

TABIAT MO'JIZASI

Quyosh boshin ko'tarib yerdan,
Oy panaga berkinar asta.
Qushlar qo'shiq, sho'x kuyi bilan,
Nelarnidir kuylar ohista.

Tabiat ham o'zgacha bo'lar,
Maysalar-u chiroyli gullar.
Tabiatning mo'jizalari,
Oh, naqadar go'zaldir ular.

Nozima SA'DULLAYEVA,
Chilonzor tumanidagi 217-maktabning
5-«G» sinf o'quvchisi

Qizlar daftari

YULDUZLAR

Ey yulduzlar, yulduzlar,
Juda olisdasizlar.
Sizdek bo'laman deya,
Orzu qiladi qizlar.
Shu qizlarning biriman,
Orzularim juda ko'p.
Duo qilgin Oymomo,
Suyub peshonamdan o'p!
Yuzlarim oyday bo'lsin,
Ko'zlarim bo'lsin yulduz.
Sizlar tunda, men esa,
Yulduz bo'layin kunduz.
Erkalab der yulduzlar:
– Dadasining zo'r qizi.
Ona yurtning erkasi,
Istiqlolning hur qizi.

Dildorabegim IMOMOVA

ONAJONGINAM

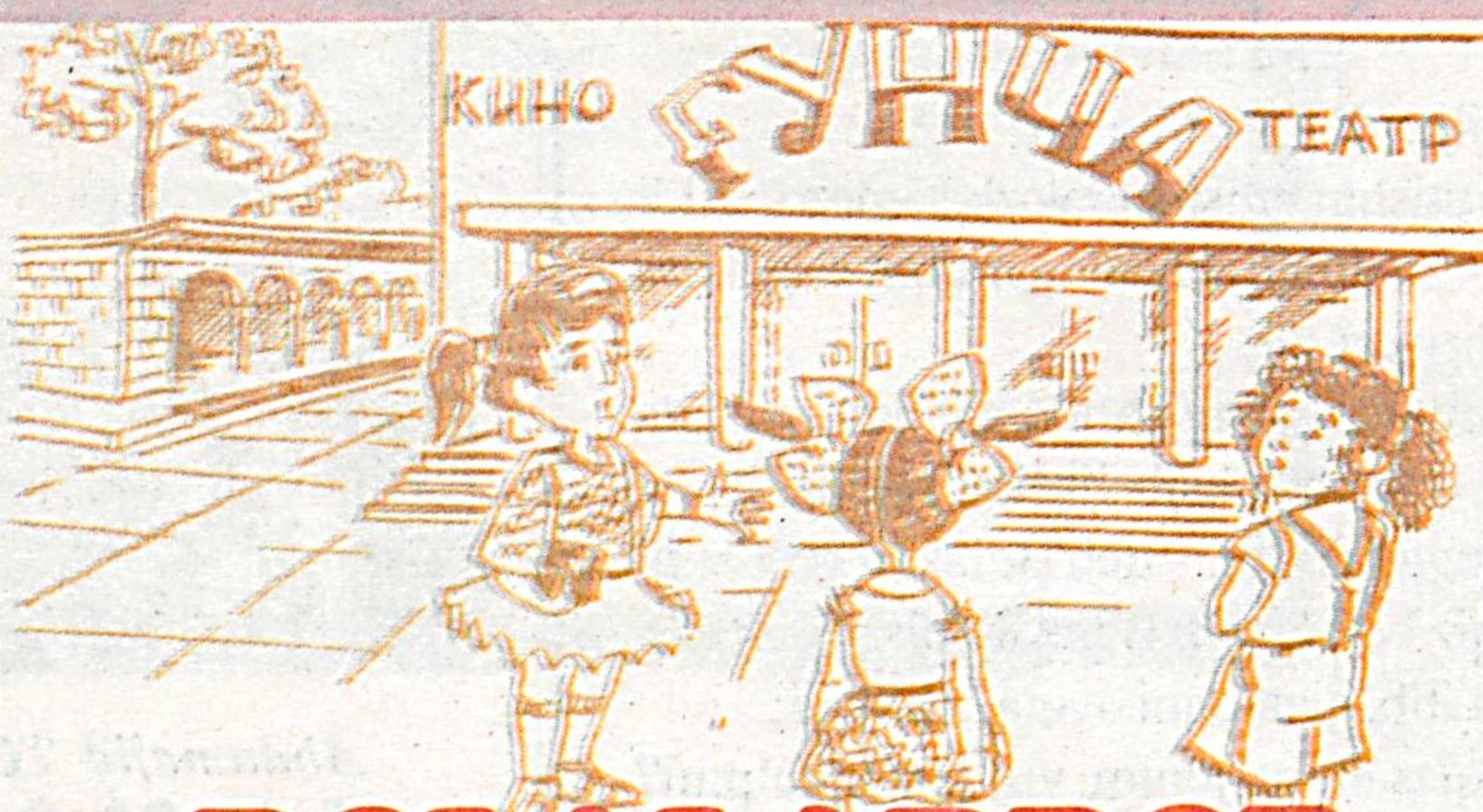
Quyoshimsiz, oyimsiz mening,
Sharqiragan soyimsiz mening,
Eng muqaddas joyimsiz mening,
Jism-u jonim – onajonginam.

Betob bo'lsan, shifokorimsiz,
Iftixorim, nomus-orimsiz.
Borlig'imsiz, mening borimsiz,
Jism-u jonim – onajonginam.

Qiyosi yo'q iliq mehringiz,
Har nelarga qodir sehringiz.
Bo'lay deyman Sizning faxringiz,
Jism-u jonim – onajonginam.

Lobar FOZILOVA

BOLALARBOP KINOLAR BORMI?

Yaqinda xizmatdan qaytayotib, ikki opa-singilning suhbatiga, aniqrog'i, tortishuviga guvoh bo'lib qoldim. Kattasi 17 yoshlarda, kichigi esa nari borsa 12-13 yoshlar atrofida. «Meni ham «Zumrad va Qimmat»ga olib borasiz. Ana, o'rtog'im Irodani ham opasi olib boribdi-ku», deya xarxasha qilardi kichigi. Kattasi, bu film uning yoshiga to'g'ri kelmasligini tushuntirishga harchand urinmasin, foydasi bo'lmadi, singlisi oyoq tirab turib oldi...

Bu manzara menga juda yaxshi tanish edi. 10 yoshli qizim har gal kinoga tushayotgan aka-opalariga ergashadi. «Sen yoshingga mos kinolarni ko'rishing kerak», deya tanbeh beraman-u, ularning nomlarini sanashga qiynalaman. To'g'ri, Melis Abzalov, Zulfiqor Musoqovlarning bolalarbop bir necha sarguzasht filmlari bor. Lekin barmoq bilan sanarli bu filmlarni qizim allaqachon tomosha qilib bo'lgan-da.

Yaqinda tahririyatimizga kelgan bir o'quvchimiz ham aynan shu mavzuda maqola olib kelibdi. O'zini **O'zbekiston Milliy universiteti qoshidagi Sobir Rahimov akademik litseyi talabasi Komila DEHQONOVA** deya tanishtirgan. tengdoshingizning fikrlariga ham bir quloq tuting-a:

– Tunov kuni guruhimiz o'quvchilari bilan birga kinoga bordik. Afishalarni birma-bir ko'zdan kechirib, yoshimizga mosroq film axtardik. Topolmagach, reklamasi chiroyliroq bo'lganiga tushaverdik. Film hazil-mutoyiba asosiga qurilgan ekan. Hozirgi kunda deyarli barcha filmlarda asosiy o'ringa chiqib olgan sevgi-muhabbat mavzusi ham uni chetlab o'tmagandi. To'g'ri, film kayfiyatimizni biroz ko'tardi. Lekin biz yoshlarni bilim olishga, maqsad sari intilishga undaydigan sahnani ko'rmadim. Axir har qanday hazilning tagida ham «kosa tagida nimkosa»si bo'lishi kerak-ku. Qanchadan-qancha mablag' evaziga yaratilgan filmlar biz yoshlarga nimadir berolsa, maqsadga muvofiq bo'lardi. Biz o'smir yoshida bo'lsak-da, bolalarbop sarguzashtli filmlarni zavq bilan tomosha qilamiz. Ko'pincha kattalar biz o'smirlarni, juda tez ulg'ayib qolishyapti, deyishadi. Bizni «katta» qilib qo'yayotgan aslida kattalarning o'zlari emasmi?..

Komilaning fikrlarini tinglar ekanman, tanish bir o'qituvchining kuyunchak fikrlari yodimga tushdi: «Ish rejamga binoan o'quvchilarimni kinoga olib borgandim. Sevgi-muhabbat asosiga qurilgan film tomoshasidan so'ng o'quvchilarimning savollari ko'payib ketdi. Ishonasizmi, ularga qanday javob berishni, to'g'rirog'i, javobini qanday tushuntirishni bilmay qoldim...»

Aziz o'quvchilar, bu xususda Siz qanday fikrdasiz? Rejissyor amakilaringiz nima deyisharkin-a?

ZAMONBEKA

TAHRIRIYATDAN:

Mamlakatimizda bolalar va o'smirlar uchun yaratilayotgan shart-sharoitlar ko'zni quvontiradi. Ana shu g'amxo'rliklar evaziga xoh sport, xoh adabiyot yana boshqa ko'plab sohalarida yoshlarimiz dunyodagi tengdoshlari bilan bo'ylashib, hatto ulardan o'zib ketishmoqda. Demak, yoshlarga e'tibor qaratish bu bizning yutuq va quvonchimizdir. Muallif kino san'ati sohasida ham bolalar filmlariga e'tibor qaratar ekan, o'smirlarbol bop filmlar kerakligini, bu dolzarb vazifa ekanligini alohida ta'kidlab o'tadi. «Suyunchi», «Chinor ostidagi duel» filmlari o'z paytida bolalar uchun yaxshi sovg'a bo'lgan edi. Umid qilamizki, muallif ko'targan masala bee'tibor qolmaydi.

IRIMGA ISHONMAYDIGAN 13 YOSHLILAR

13 raqamini ayrim kishilar xosiyatsiz deb hisoblashadi. Oramizda oyning 13-sanasi baxtsiz hodisalar yuz beradi, deb o'ylaydiganlar ham uchrab turadi. Biroq, ba'zi bir shaxslar uchun bu raqam doimo omadli va baxtli kunlarni tuhfa etgan. Masalan, boks bo'yicha Osiyo va jahon chempioni, Osiyo va Olimpiya o'yinlari g'olibi Muhammadqodir Abdullayev 13 yoshidan boks bilan shug'ullana boshlagan. Va hozirgi kunga qadar «O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan sportchi», «O'zbekiston iftixori» faxriy unvonlari, «El-yurt hurmati» ordeni hamda «Shuhrat» medali bilan taqdirlangan. Shunga o'xshash quvonchli kunlar 13 yoshli tengdoshlaringiz hayotida ham ko'p bora yuz bergan ekan. Qiziqsangiz, o'qib ko'rishingiz mumkin.

Munisa ZUHRIDDINOVA:

– 2005-yil 13-avgust kuni men tennis bo'yicha Respublika turnirining final bosqichiga yetib keldim. Shu kuni bu raqamga hecham e'tibor bermasam-da, oyimlar negadir xavotir ola boshladilar. Raqibim esa o'zini g'alati tutdi. Men o'zimni erkin his qilib kortga chiqdim. Natijada men 6-4, 3-6, 7-5 hisobida g'alabaga erishdim. Ko'pchilikka omadsizlik keltiradigan bu raqam menga omadli keldi. Shuning uchun ham 13 raqamini xosiyatsiz deb o'ylamayman.

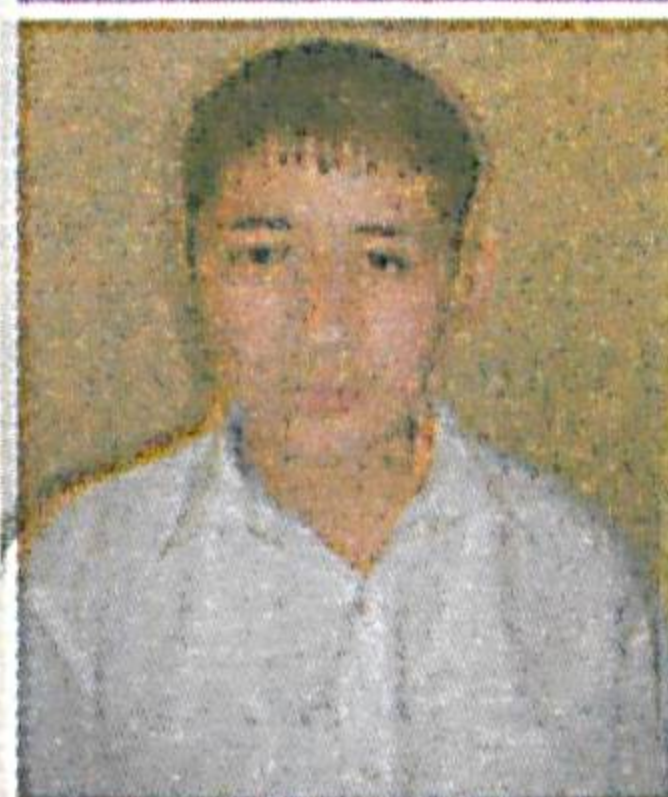
Zulxumor JO'RAYEVA:

– 13-fevral kuni oilamizda qo'shaloq bayram nishonlanadi. Aynan shu kuni dadam O'tkirjon Oxunov, amakim Doniyor To'rayev va opam Shahnoza Oxunova tavallud topganlar. Barchamiz ularni qutlab, sovg'a-salomlar taqdim etamiz.

Anvar QOSIMOV:

– Men 13-dekabrda tug'ilganman va shu sanada tug'ilanimdan juda mamnunman. Har yili tug'ilgan kunimda 13 ta sovg'a olaman. Uyimiz mehmonlarga to'lib ketadi. Eng qizig'i, bu yil 13-dekabrda 13 yoshga to'laman.

Avazbek QODIROV:

– Men Toshkent shahri, Yusuf Mo'minov ko'chasi, 20-uyda istiqomat qilaman. 13 sanani xosiyatsiz kelishiga ishonmayman. Chunki 13 yoshim ham menga omadli keldi. Bizning oila uchun 13-may juda quvonchli kunga aylandi. Aynan shu kuni biz mashina oldik. Oradan uch oy o'tib, 13-avgustda singlim dunyoga keldi. Uyimizga mehmonlar kelib, xursandchiligimizga sherik bo'lishdi.

Zarofat HAKIMOVA:

– 7-sinfda o'qiyotgan bo'lsam, shu kungacha irimlarga ishonmayman. Buning sababi oddiy. Ayrimlar 13 raqamini omadsiz hisoblashadi. Lekin menga 13-soni omadli kelgan. 2-sinfda o'qiyotganimda she'r yodlashim kerak edi. She'r qiyin bo'lgani uchun yaxshi yodlamaganman. Maktabga ketayotganimda o'ylab ko'rsam, o'sha she'rim yodlaganlarimning 13-si ekan. Aksiga olib, o'sha kuni 13-sentabr edi. Bundan tushkunlikka tusha boshladim. Ammo ustozim so'raganlarida, she'rni adashmay yodlab berdim va maqto'v eshitib 2 ta «5» baho oldim. Shundan so'ng bildimki, 13 soni omadsiz emas ekan.

Mirazim BOLTABOYEV:

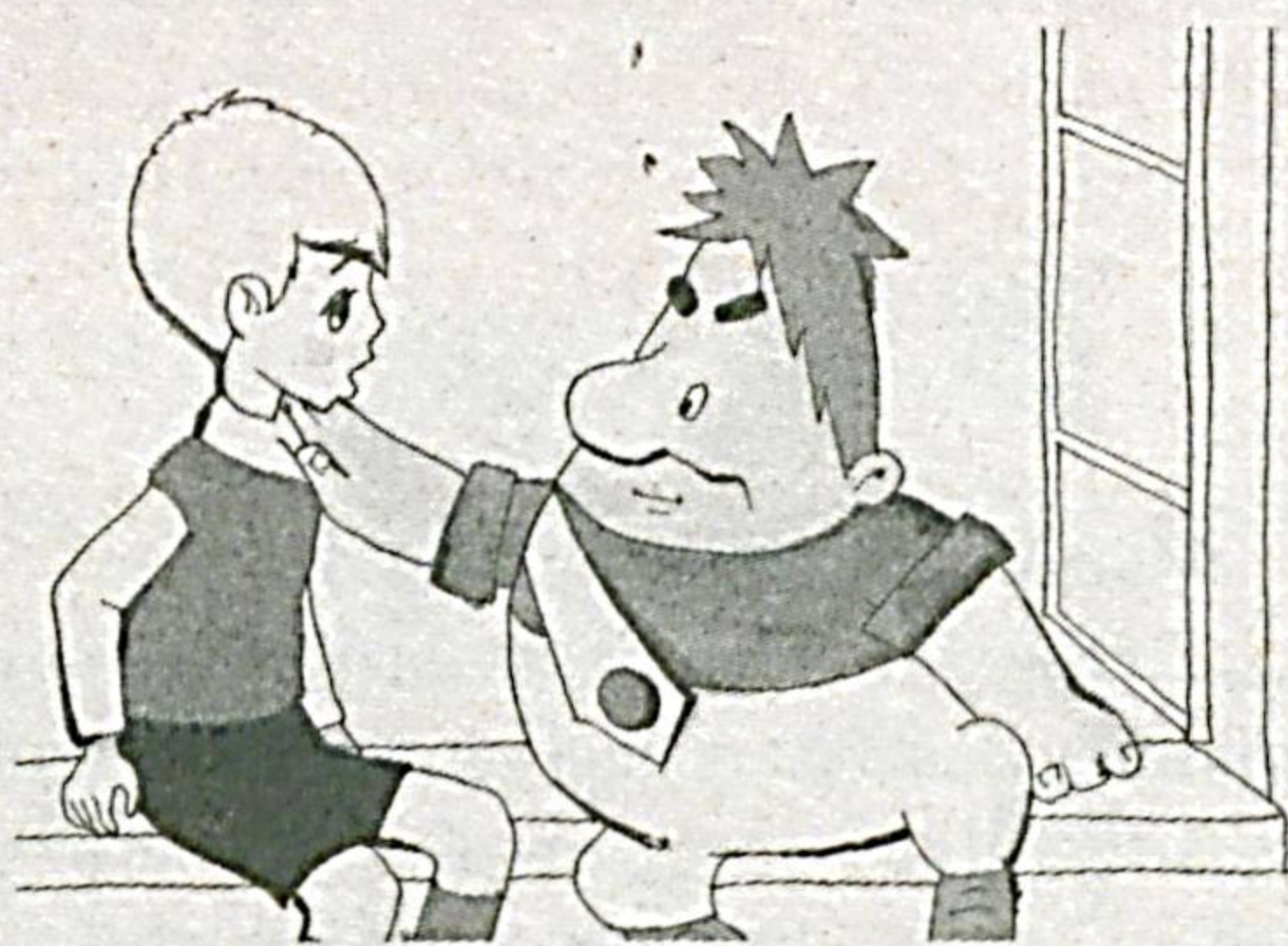
– Bu yil yozgi ta'tilda mahallamiz bolalari o'rtasida velosiped poygasi bo'yicha musobaqa bo'lgandi. Ushbu musobaqa 13-iyul kuni o'tkazilishini eshitib, avvaliga biroz cho'chidim. Keyin o'zimni qo'lga olib, g'olib bo'lishga astoydil bel bog'ladim. 13 raqamidan bekorga cho'chigan ekanman, musobaqada 1-o'rinni egallab, oila a'zolarimni ham shod etdim. Ta'tildagi eng quvonchli kunim ham aynan shu kun bo'lib qoldi.

Darvoqe, musulmonlarning ulug' ayyomi hisoblanmish Ramazon hayiti ham aynan 13-oktabrda nishonlanishi barchamiz uchun bu sanani qadrli kunga aylantirdi. Shu munosabat bilan barchangizni muborak Ramazon bayrami bilan qutlaymiz!

Mana, tengdoshlaringiz fikrlari bilan tanishib chiqdingiz. Balki Siz bu haqda boshqacha o'ylarsiz. Bu borada biz bilan o'rtoqlashishingiz mumkin. Maktublaringizni kutamiz.

ZEBO qiz

va Bolakay haqida qissa

– Bechora, – dedi Bolakay, – ehtimol uning qorni og'riyotgandir. Onasi qarasa bo'lmaydimi?!

– Hozir bilamiz-da! – dedi Karlson, – mening ortimdan yur! Ikkovlon bo'g'ot yonidan emaklab o'tib, bir boloxona derazasi oldida to'xtashdi. Chirillab yig'layotgan chaqaloq ana shu boloxonada ekan.

– Emizikli bolani yolg'iz tashlab, o'zlari o'ynagani ketishibdi, noinsoflar! – dedi Karlson.

Sekin derazadan ichkari tushdilar.

– Yig'lama, bolajon, dunyodagi eng zo'r enaga Karlson – tog'ang yetib keldi. Hozir seni ovutamiz.

Bolakay tomida tura turay deb o'yladi, lekin birdan chaqaloqning ota-onasi kelib qolsa, Karlsonga xabar qilay, degan xayolda derazadan oshib tushdi. Qarasa, Karlson go'dak yotgan karavot yonida turibdi. Kattagina semiz barmoqchasi bilan chaqaloqning tomog'ini qitiqlab erkalatyapti ekan:

– Nin-nay, nin-nay, ninna-nay... Qani, bir kulib qo'ysang-chi, kichkintoy...

Chaqaloq ko'zlarini jovdiratib, bir lahza jim bo'ldi, so'ngra yana chinqirib yig'lashga tushdi. Karlson shartta go'dakni ko'tarib bag'riga bosdi, keyin bir-ikki marta yumdaladi. Chaqaloq xuddi

rohat qilganday iljaydi.

– Bolani ovutishni bilish kerak-da! – deb kerildi Karlson, – men kim dunyodagi eng mohir, eng dono enaga Karlsondirman...

Chaqaloq dunyodagi eng zo'r enaning qo'lida ham tinchimadi. O'ksib-o'ksib yig'lay boshladi.

– Qani, menga ber-chi, – deb Bolakay go'dakni qo'lga oldi. U qiz bola ekan. Bolakay bisotidan eng shirin so'zlarni aytib, qizaloqni ovuta boshladi:

– Sen aqlli qizsan-ku, jonim, yig'lama, xo'pmi? Ko'p yig'lasang, qorning og'rib qoladi. Keyin do'xtir dori beradi. Dori achchiq bo'ladi. Yig'lama, qizgina, xo'p...

Qizaloq xo'rsindi va Bolakayga qarab kulib qo'ydi.

– Mening qo'shig'im ta'sir qildi, – dedi Karlson.

– Mening maqtovim ham, – uni quvvatladi Bolakay, – qiziq, bu qizchaning ismi nima ekan, a?

Karlson bilag'onlik qildi:

– Uning oti Gulfiya. Qiz bolalarni ko'proq ana shunaqa ism bilan atashadi.

Chaqaloq Bolakayning barmog'ini yaladi.

– Qorning ochdimi, Gulfiya? – dedi Bolakay, – hozir buning ilojini qilamiz.

– Mana, muzlatgichda pishgan kartoshka bilan kolbasa bor ekan, olib boraymi? – dedi Karlson.

– Hali tishi chiqmagan-ku, kolbasa yeydimi, qiziqmisan? Buning yoshidagi go'daklarga sut berish kerak.

– Seningcha, dunyodagi eng mohir enaga – Karlson bolalarga nima berish kerakligini bilmas ekan-da? – deb Karlson xafa bo'ldi, – ha, mayli, agar sut kerak desang, g'ir etib borib, bitta sigir topib kelishim mumkin.

U shap etkizib peshonasiga urdi.

– Ey, sigir bu derazaga sig'maydi-ku! Bo'pti, sen uni ovutib tur, men zuv etib borib, sut topib kelaman.

Abdumajid TO'XTASH

HUNAR HIKMATI

(Ertak)

O'tgan bular qadimda,
Eshitganim yoqimda.
Bobomning hikoyasi,
Yaxshilikdur g'oyasi.
Har so'zi o'git edi,
Unda yosh yigit edim.
O'tirilib yoniga,
Qo'ymayin hol-joniga.
Hikoyalar so'rardim,
Tinglashni xush ko'rardim.

Ko'ngil yoshlikni o'rta,
Yodga tushdi bir ertak.
Unasangiz aytayin,
Shoirman-da, qaytayin?!

Juda olis zamonda,
Zarband degan tomonda,
Bitta boy bo'lgan ekan,
Xotini o'lgan ekan.
Undan qolgach bir o'g'il,
Bor mehrin berib nuqul –
Erkalab, xaspo'shlabdi,
Biror dakki qo'shmadbi.
Ulg'ayibdi bolasi,
Ko'zining oq-qorasi.
Lekin o'sha farzandi,
Bo'lib rosa arzanda,
Biror ish qilmas ekan,
Hech hunar bilmas ekan.
– Hunarni men netay, – deb,
Shuncha meros yetar, – deb.
Yuribdi xo'p kerilib,
Bor dunyoga berilib.

Yigirmaga yetganda,
Boy ham holdan ketgandi,
Bir kun chorlab bolasin,
Bayon qipti nolasin.
– Tingla bo'tam, Shahriyor,
Har narsaning vaqti bor.
Tanimda yo'q madorim,
Ko'rib qo'ygin tadorik.
Jon taslim etar bo'lsam,
Rixlatga ketar bo'lsam.
O'zingni yo'qotmagin,
G'am-g'ussaga botmagin,
Hayotda faqat kurash!
Bir narsadan ko'nglim g'ash –
Qorning mudom to'q sening,
Lek hunaring yo'q sening.
Boshingga tushsa jafo,
Boylik ham qilmas vafo.
Iloyim, omadli bo'l,
Intil, daromadli bo'li!
Oradan o'tmay oy ham,
Qazo qilibdi boy ham.
O'g'il tushib titroqqa,
Topshiribdi tuproqqa.

6

Davomi. Boshi
o'tgan sonlarda.

USTA VA CHARXPALAK

Shoyim BO'TAYEV

Savdogarning ortidan ergashib, uning uyiga kirdi.

Ikkovlon mehmonxona o'rtasiga to'shalgan bo'ya ustidagi ko'rpachalarga o'tirishdi. Dasturxonga non, choy keltirildi. Ular choy icha boshlashdi. Savdogarning nigohi mehmonxonaning taxmon tomondagi burchagida edi, nimanidir kutayotgandek ko'rinaridi.

Axiyri u yengil nafas olib:

– Ana, kelyapti, – dedi ohista tovushda.

Usta xiyol o'girilib qaradi: ne ko'z bilan ko'rsinki, kulrang bir sichqon tamtamlanib shunaqayam tamanno bilan ular tomonga bitta-bittalab odim otib kelmoqda ediki, peshonalarini shoyi durra bilan tang'ib, barmoqlarini qarsillatgancha ko'krak kerib yuragidan xotinar ham uning oldida ip esha olishmasdi. Xotinar-ku mayli, o'z yo'liga, harchand urinsa-da va katta ketsa-da, ahyon-ahyon

zoti zaifaligini oshkor va namoyon etmasdan bo'lak ilojlari yo'q, ammo bu sichqonning qarshisida nosqovoqning popugini silab qiyiqini yelkaga tashlagan, mo'ylovini tepaga burab, uchraganga jirtak otadigan qadimgi azamatlar ham o'y surib, kalovlanib qolishi turgan gap edi. Shu bois, Usta uzunquloq ko'cha gaplarining, mish-mishlarning bari behuda emasligiga nainki ishonch hosil qildi, balki eshitganlari ko'rganlarining oldida holva ekanligini ham to'la his etdi.

Sichqon Ustaning qarshisiga kelib, ikki oyog'ida tik turdi. Qo'lini beliga qo'yib, bu kim bo'lsaykim, degandek Ustaning ko'zlariga tik boqdi. Usta uning nigohida cheksiz kuch-qudratni his etib, beixtiyor seskanib ketdi. Nazarida,

qarshisidagi sichqon uni mahv etadigandek tuyuldi.

Savdogar, ko'rmaysizmi, degandek Ustaga xijolatomuzlik bilan nazar tashlab qo'ydi-da, sichqonni pashshakash bilan urib haydamoqchi bo'ldi.

Usta buni payqadi, savdogarning qo'lidan ushladi:

– Tegmang, – dedi ohista ovoz bilan.

Ustaning ovozi savdogarga ta'sir qildi, xayoliga qandaydir favqulodda fikr kelib qoldi, shekilli:

– Nahotki bu sichqonda biron xosiyat bor deb o'ylasangiz? – deganicha Ustaga boqdi.

– Bu sichqonda hech qanday xosiyat yo'q, – dedi Usta uqdirayotgandek.

– Fazilat ham yo'q unda. U oddiy sichqon. Unda hech qanaqa boshqa yurak ham yo'q, jasorat ham yo'q.

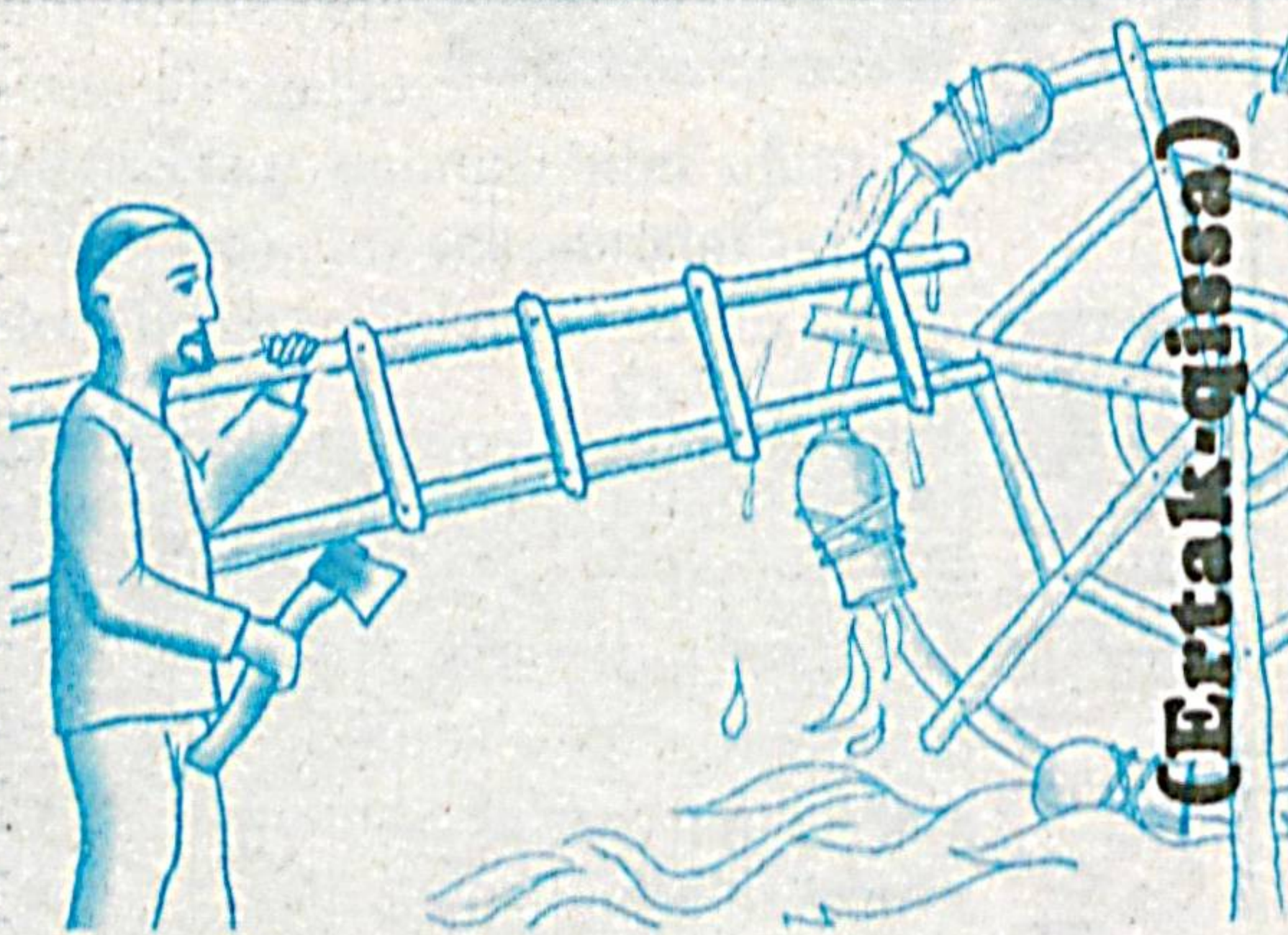
– Bo'lmasa, nega bunaqa? – chaynaldi savdogar.

– Bu yerda bir sir bor, – jilmaydi Usta.

SIR

Ustaning, «Bu yerda bir sir bor», deganini eshitib, savdogar anqayib qoldi: sal-pal o'ziga kelgach, avval hamon qo'lchasini belchasiga tiragancha qorinchasini oldinga chiqarib, ko'krakehasini kerib turgan sichqonga ko'z qirini tashlab qo'yib, so'ngra e'tiborini Ustaning horg'in nigohiga qaratdi.

– Ajabo, – hayratini yashirolmaganidan bo'lsa kerak, savdogar baralla xitob qilib yubordi. – Ochiqroq gapirmasangiz, o'lay agar, hech vaqoni tushunmayapman, boshim g'ovlab ketdi.

(Ertak-qissa)

(Davomi bor.)

Biz farzandlarimizni dunyoviy bilimlar bilan bir qatorda Imom Buxoriy to'plagan hadislar, Naqshbandiy ta'limoti, Termiziy o'g'itlari, Yassaviy hikmatlari asosida tarbiya qilmoqdamiz.

I.KARIMOV,

«Olloh qalbimizda, yuragimizda» kitobidan
(«O'zbekiston», 1999-y).

Ahmad YASSAVIY

HIKMATLARIDAN:

Beshak biling, bu dunyo barcha eldin o'taro,
Ishonmagil molingga, bir kun qo'ldin ketaro.
Ota-ona, qarindosh, qayon ketti, fikr qil,
To'rt ayog'lig' cho'bin ot bir kun senga yetaro.

Dunyo uchun g'am yema, Haqdin o'zgani dema,
Kishi molini yema, zirot uzra tutaro.
Ahli ayol, qarindosh, hech bo'lmaydir yo'ldosh,
Mardona bo'l g'arib bosh, umring yeldek o'taro.

Qul Xoja Ahmad, toat qil, umring bilmam necha yil,
Asling bilsang, obi gil, yana gilga ketaro.

SEN TALABA BO'LDING...

Bu nomga erishish uchun qanchalar ko'p harakat qilganingni, shirin uyqudan kechganingni, tunlarni tongga ulaganingni yaxshi bilaman. Do'stlaring senga: «Yaxshi niyat qil, albatta orzularingga erishasan», deb taskin berganlarida, ko'zlaring jiqqa yoshga to'lgani ham rost. O'shanda seni qanchalik pok ko'ngilli inson ekanligingni anglaganman. Tinimsiz izlanishlaring, harakatlaring, kitobsevarlig-u sabrli bo'lganliging uchun bugun talaba degan nomga erishding. Bu baxt senga judayam yarashibdi. Oltin davring muborak bo'lsin, qadrdonim!

Nafisa RUSTAMOVA

BU MENING VATANIM

Tiniq osmonida lochinlar uchgan,
Go'zal gulzorlarin bulbullar quchgan.
Zilol bulog'idan ohu suv ichgan,
Bu mening Vatanim, ona Vatanim!

Ko'kdan tushib turar iqbol soyasi,
Viqor-la turishar tog'lar qoyasi.
Yashnab turar doim bedapoyasi,
Bu mening Vatanim, ona Vatanim!

Rimga alishmayman ko'm-ko'k o'tlog'in,
Parijga bermayman yam-yashil bog'in.
Abdulaziz deydi, Vatanni sog'in,
Bu mening Vatanim, ona Vatanim!

Abdulaziz MAMADALIYEV,
Andijon viloyati, Baliqchi tumanidagi
Cho'ngqayma qishlog'i

ULUG'BEK YULDUZLARI

Respublika o'quvchilar saroyida maktab o'quvchi-yoshlari o'rtasida «Raketa» hamda «Kosmik maketlashtirish va modellash» yo'nalishi bo'yicha «Umid nihollari» ochiq ko'rik-tanlovi chempionati bo'lib o'tdi.

Musobaqada Toshkent shahri va Toshkent viloyatidan 12 guruhdan iborat yosh raketosozlar ishtirok etdilar. Xususiy tadbirkor Shuhrat xoji Ilhomov bayram sovg'asi sifatida yosh raketosozlarga maxsus kiyimlar taqdim etdi. Qizg'in o'tgan musobaqada 1-o'rinni Toshkent viloyati, Yangiyo'l shahri Texnik ijodiyot markazi, 2-o'rinni Toshkent shahri Texnik ijodiyot markazi, 3-o'rinni 22-«Mehribonlik uyi» yosh raketosozlari egalladilar.

Turli yo'nalishlar bo'yicha Respublika o'quvchilar saroyi qoshidagi to'garak a'zosi Mirolim Mirsolihov, Chilonzor tumanidagi «Vatanparvar» tashkiloti to'garagi a'zosi Bekpo'lat Jaslikov, Yangiyo'l tumani Texnik ijodiyot markazi to'garagi a'zosi Ildar Nailiyev, Shayxontohur tumani o'quvchilar Texnik ijodiyot markazi to'garak a'zolari Rustam Azizov hamda Abbosxon Ashrapovlar o'z yo'nalishlari bo'yicha 1-o'rin sohiblari bo'ldilar.

G'oliblar OOO INFO VEPOLUZ tashkiloti tomonidan Diplom, «Faxriy yorliq»lar hamda «Bolalar sportini rivojlantirish» jamg'armasi tomonidan taqdim etilgan sovg'alar bilan taqdirlandilar.

U. JUMADULLAYEVA,
ustubiy bo'lim ustubchisi

BO'SH VAQTGA MAZMUN NAQD

Maktabdan tashqari ta'lim muassasalarida o'quvchi-yoshlarning bo'sh vaqlarini mazmunli, qiziqarli tashkil etish, bolalar ijodkorligi, iqtidorini ro'yobga chiqarish va ularni qo'llab-quvvatlash maqsadida, Qashqadaryo viloyati O'quvchilar saroyida bir qancha ishlar amalga oshirilmoqda. Ayni paytda viloyatimizdagi 292 ta to'garaklarda 10815 ta o'quvchilar ta'lim-tarbiya olmoqdalar.

To'garak a'zolari har oy oxirida olgan bilimlari, o'rgangan hunarlarini turli kechalar, tadbirlar orqali ustozlari hamda ota-onalari va tengdoshlari o'rtasida amaliy tarzda ko'rgazmali chiqishlar tashkillashtirib turadilar.

I.RAVSHANOV,
viloyat O'quvchilar saroyi direktori

Suratda: viloyat o'quvchilar saroyining tikuvchilik to'garagi ish faoliyatidan lavha.

PECHAK QAND

Otam bilan bozorni oralab yuribmiz, mayiz olishimiz kerak.

Men mayiz yemoqchi bo'laman. Otam menga tanbeh beradilar.

– Bozorda mayiz yemaydilar, jinnivoy.

Biz yo'limizda davom etamiz.

Bizga mayizlarning eng shirini kerak. Ammo qayerda o'sha shirin mayiz, hech ko'rmayapmiz-da. Oxiri otamga ma'qul mayiz topildi. Mayizni xarid qilib uyga qaytdik. Onamga arz qildim. Onam arzimni otamga yetkazibdilar. O'shanda otamning dardlari yangilandi.

– Yetti yoshda edim, – deya esladilar otam, – Bozorga borgan edim. Barzangi yigit pechak qand sotayotgan edi. Och bo'lganim uchunmi yoki bolaligim boismi, ko'zimni qanddan uzolmayman. Shu payt bir xaridoring ro'molidan bir dona pechak qand yerga tushib qoldi. Xaridor ko'rdi, lekin yerdan qandni olmadi.

Qandni endi og'zimga solgan edim, qandfurush og'iz-burnimga chunonam musht tushirdiki, ko'z oldim qorong'ulashib ketdi.

Otam meni jerkib: – Ochlikdan o'ldingmi? – dedilar. O'sha-o'sha har gal bozorga tushsam, ko'z oldimda pechak qand sotayotgan barzangi namoyon bo'laverdi. O'sha-o'sha bozorda hech narsa yemayman... U kunlar mening hayotimda o'chmas iz qoldirgan.

Ahtamqul KARIM

Pechak qand' – og'izda tez eriydigan shirinlik.

ARALASH TEST

1. **Ronaldo tug'ilgan yurt?**

- A. Argentina;
- B. Ispaniya;
- D. Braziliya;
- E. Portugaliya.

2. **Dunyodagi eng birinchi kitobni kim kashf etgan?**

- A. Tomas Morri;
- B. Iogann Guttenburg;
- D. Migel Servantas;
- E. Jordano Bruno.

3. **«Ming bir kecha» qaysi xalqning milliy ertagi?**

- A. Turk;
- B. Arab;
- D. Tojik;
- E. Turkman.

4. **O'zbekistondagi eng baland cho'qqi qaysi?**

- A. Hazrati Sulton;
- B. Pomir;
- D. Everest;
- E. Jamolungma.

5. **Respublikamizdagi qaysi viloyatni gullar shahri deb atashadi?**

- A. Jizzax;
- B. Samarqand;
- D. Andijon;
- E. Namangan.

6. **Ilk bora gazeta qaysi davlatdan qachon chiqarilgan?**

- A. Ispaniyadan X asrda;
- B. Xitoydan VIII asrda;
- D. Fransiyadan XII asrda;
- E. Misrdan X asrda.

7. **O'zbekiston Respublikasi qachon BMTga a'zo bo'lgan?**

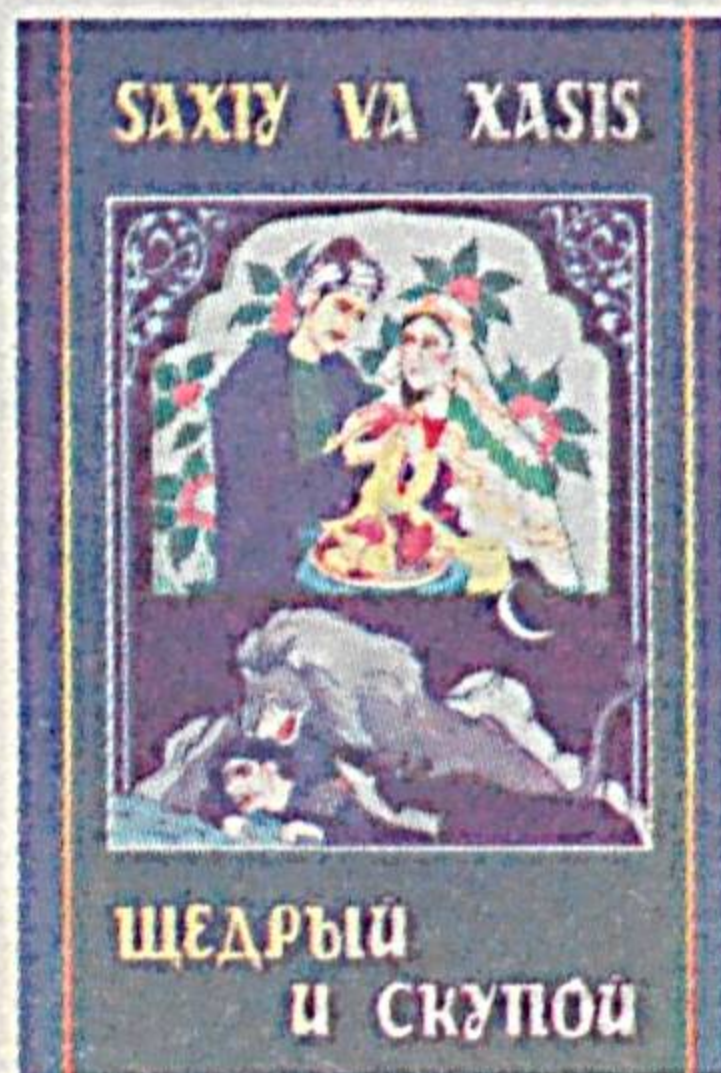
- A. 1991-yil 1-iyun;
- B. 1992-yil 2-mart;
- D. 1993-yil 12-fevral;
- E. 1994-yil 4-mart.

8. **«Oq ayiq» laqabi qaysi bokschiga nisbatan ishlatiladi?**

- A. Ruslan Chagayev;
- B. Nikolay Valuyev;
- D. Mayk Tayson;
- E. Vladimir Klichko.

YAXSHI

Aziz kitobsevar bolajonlar! Aqlingizni charxlovchi, sizni doimo to'g'ri yo'lga boshlovchi, ilm-u tafakkuringizni boyituvchi kitob ekanligini bilasiz-a?! «ART FLEX» nashriyoti o'zbek, rus va arab xalq og'zaki ijodi namunalari bo'lmish ertaklarni kitob holida sizga taqdim qilmoqda. O'ylaymizki, rangli suratlarga boy bo'lgan ushbu kitoblarni javoningizdan o'rin egallaydi.

«Saxiy va Xasis» – «Щедры и скупой». Ushbu nomi bilan chop etilgan kitob o'zbek xalq ertaklari sarasidan. Ertakda hasadgo'y va g'arazgo'ylikni o'ziga odat qilib olgan Xasis hamda qo'li ochiq Saxiyni hayotda qay birlari to'g'ri yo'l tutganliklari haqida qiziqarli bayon etilgan.

«Quyoshcha» – «Солнышко» kitobi rus xalq og'zaki ijodiga mansub bo'lgan ashula va she'rlardan

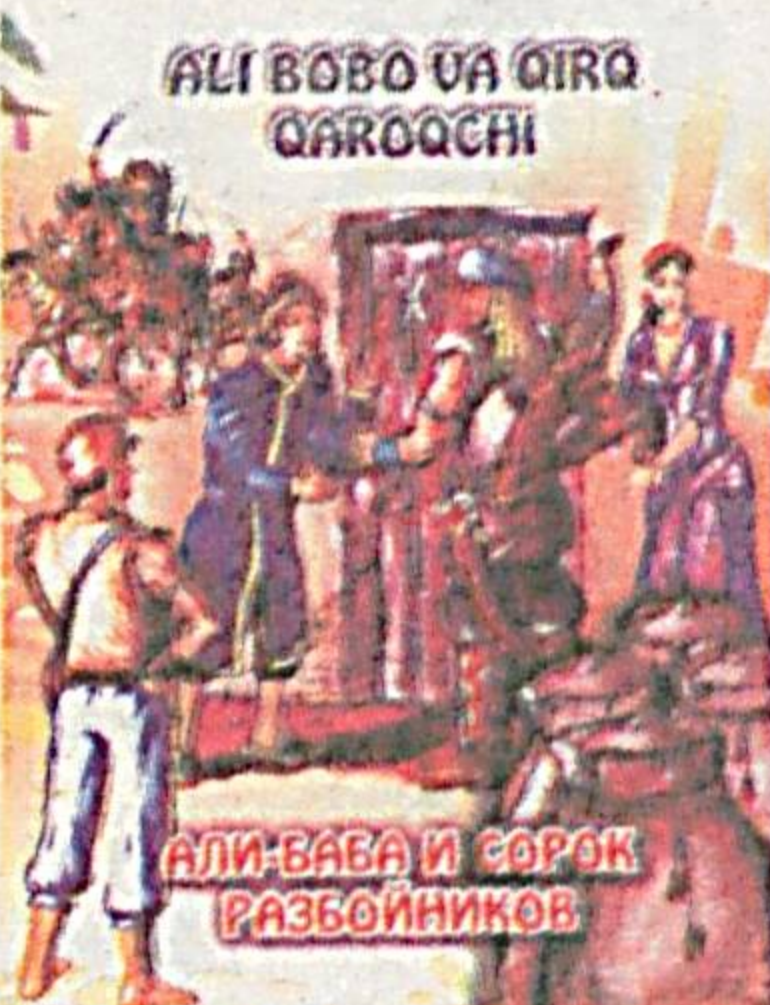
KITOBLAR

iborat. Kitob o'zbek tiliga Jonibek Subxon tomonidan tarjima qilingan.

Arab xalq ertagi bo'lmish «Alibobo va qirq qaroqchi» nomli kitob rassom Lola Boboyeva tomonidan bezatilgan. Kitobda bayon etilgan ertak badiiy film syujetlaridan farqlanishi bilan alohida ahamiyat kasb etadi.

Jeyms Barri qalamiga mansub «Piter Pen» kitobida Piter Pen va yo'qolgan bolalarning Noma'lum Zaminda boshlaridan kechirgan g'aroyib voqealari qiziqarli tarzda hikoya qilingan.

Yuqoridagi ushbu kitoblarni lotin alifbosida chop etilgan bo'lib, ularni o'zbek va rus tillarida bemalol mutolaa qilishingiz mumkin.

BOR

Manzil: Toshkent, Navoiy ko'chasi, 30 - uy.
Tel: 144-13-65, 144-04-93, 104-68-07

BUGUNNING

«YANGI AVLOD»LARI

Hayotdagi shiori:

insonlar qalbini ezigulik nurlari bilan yoritish va san'at chashmasining tomchilaridan o'zgalarni ham bahramand etish.

Yoqtirgan fani: adabiyot.

Kitobi: Belyayevning «Odam amfibiya» asari.

Filmi: «Katta vals».

Qo'shiqchisi: Sogdiana va Dima Bilan.

Sport turi: shaxmat.

Taomi: palov va kabob.

Rangi: pushti va oq.

Qiziqishlari:

bo'sh vaqtida kompyuter dasturlari bilan ishlashni va rasm chizishni yoqtiradi.

Eng katta orzusi:

kelajakda mashhur skripkachi bo'lish va butun dunyoni o'z san'ati bilan lol qoldirish.

Qaysi xorijiy tillarni o'rganadi?

Ingliz va rus tillarini mukammal o'rganishga harakat qilyapti.

– «Yangi avlod» festivali sizda qanday taassurot qoldirdi? – degan savolimizga Nilufardan quyidagi javobni oldik:

– Yoshligimdan aynan skripka

Nilufar MUHIDDINOVA

– 12 yoshda. V.A.Uspenskiy

nomidagi musiqa maktabining

6-sinf o'quvchisi. 2006-yilda

o'tkazilgan «Yangi avlod»

bolalar festivali g'olibi. 2006-yili

o'tkazilgan «San'at

g'unchalari» tanlovi va

Fransiyada bo'lib o'tgan

xalqaro ko'rik-tanlovda bosh

mukofotga sazovor bo'lgan.

musika asbobiga mehrim tushganligi uchun uni mukammal o'rganishga kirishdim. «Yangi avlod» festivali menga musiqa borasida egallagan bilimimni sinash, o'zgalarning san'atidan bahramand bo'lish va do'stlik aloqalarini bog'lash imkonini berdi. Garchi men turli festivallarda qatnashgan bo'lsam-da, «Yangi avlod» festivali chog'ida o'zimni sahnada xuddi ilk bor skripka chalayotgandek his etdim. Bu kabi keng qamrovli va nufuzli festivalning aynan bolalar ijodiyotiga bag'ishlanganligi diqqatga sazovordir. Men o'z tengdoshlarimga ham bu festivalda ishtirok etishlarini va kelajaklarining yorqin bo'lishi yo'lida ildam qadam tashlashlarini tilab qolaman.

1. Tinish belgisi.
2. Grammatikaning gap va gapda so'zlarning o'zaro birikishini o'rganadigan bo'limi.
3. Predmetning belgisini bildiruvchi so'z turkumi.
4. Gapning biror bo'lagiga bog'lanib, uni izohlovchi ikkinchi darajali gap bo'lagi.
5. So'z, ibora yoki voqeaga sharh.
6. Yozuv bilan ifodalanadigan alifbo sirasidagi belgi.
7. Tilshunoslikda tilning tovush tarkibini o'rganuvchi soha.
8. Biror so'zga qarama-qarshi ma'noli so'z.
9. So'z bilan ifodalanagan tushuncha.
10. Ot, sifat, son o'rnida qo'llaniladigan so'z turkumi.
11. Gapda fikr qaratilgan kimsa yoki narsa.
12. Maqoldan: «... – ko'rki maqol».
13. Harakatning nutq davriga munosabati va shu munosabatni bildiruvchi shakl birligi.
14. Ish-harakat bilan bajaruvchi shaxs orasidagi munosabatni ko'rsatuvchi fe'l shakli.
15. So'zlashuv qonun-qoidalarini o'rganuvchi fan.
16. Otning boshqa gap bo'laklariga munosabatini ko'rsatuvchi so'z turlovchi grammatik turkum.
17. Gapning bosh bo'laklarining biri.
18. Grammatikaning so'z tarkibi va shakllarini o'rganuvchi bo'limi.
19. O'zaro munosabat.
20. So'zning yasaliish uchun negiz bo'ladigan qismi.
21. Miqdorni bildiruvchi so'z turkumi.
22. Amaldagi, so'zlashuv jarayonidagi til.
23. Kishi yoki narsalarning kimga yoki nimaga taalluqligini anglatuvchi so'z.
24. Maqoldan: «... so'z – mo'tabar, yaxshi so'z – muxtasar».
25. So'zning asosiy ma'nosini bildiruvchi, so'z o'zgartiruvchi qo'shimchalar bo'lmagan qismi.
26. Ma'nolari bir-biriga qarama - qarshi bo'lgan gap bo'laklarini bog'lovchi.
27. Tarixiy davr, zamon.
28. Kelishiklardan biri.
29. Erishish, amalga oshirish uchun ko'zda tutilgan narsa.
30. Xabar mazmunini bildiradigan gap.
31. Shaxsga mansub so'roq olmoshi.

MUAMMONOMA

Ochqich so'zlar: 1. Fan, texnika, kasb-hunarning biror sohasiga xos muayyan bir tushunchaning aniq va barqaror ifodasi bo'lgan so'z – 5, 1, 5, 4, 5.

2. Al-Xorazmiy hikmatidan: So'z - 9, 10, 3, ish - meva.

3. Maqoldan: so'zdan so'zning farqi bor, o'ttiz 2, 6, 6, 2 narxi bor.

4. Hikmatdan: otalar 11, 7, 8, 2 – aqlnig ko'zi.

Endi ochqich so'zlari javoblari asosida shakl markazidagi raqamlarni harflar bilan almashtirib, hikmatli so'zni bilib oling.

Foziljon ORIPOV tuzdi

«ONA TILIM» CHAYNVORDI

BO'SH O'TIRMA, BOSH QOTIR!

Muassislar:

O'zbekiston matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya jamg'armasi.

BOSH MUHARRIR:
To'liqin HAYITOV

Dizayner va sahifalovchi:
Elyor ESHCHONOV
Navbatchi:
Ozoda TURSUNBOYEVA

Gazeta
O'zbekiston matbuot va axborot agentligida
0208-raqam bilan 2007-yil 2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:
Turobjon JO'RAYEV,
Dilbar ALIMJONOVA,
Qahramon QURANBOYEV,
Jabbor RAZZOQOV
(«O'zbekiston» NMIU Bosh muharrir o'rinbosari),
Dilmurod RAHMATILLAYEV,
Dilshoda DADAJONOVA,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Sobirjon SHARIPOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Manzillimiz:
700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Obuna indeksi: 198.
e-mail: tong1924@mail.ru
Tel: 144-27-25 144-63-08
Tel./faks:
(99871) 144-38-10

Rassomlar:
Nodira MIRZAYEVA,
Feruz MATYOQUBOV

Gazeta «O'zbekiston»
nashriyot-matbaa ijodiy uyida chop etildi.
Gazeta haftaning dushanba kuni chiqadi.
Shakli A-3,
2 bosma taboq.
Adadi - 19010
Buyurtma N: 4172